

Verslag wetenschappelijk medewerker Stichting Hirundo 2018

Werk in Nederland.

- **CES-project in Elburg.**

Alle 12 vangsessies zijn weer uitgevoerd in 2018. Er werden 406 vogels geringd, aanzienlijk minder dan vorig jaar.

- **Ringwerk boerenzwaluwen.**

In 2018 heb ik alleen nog gevangen en geringd op de 4 RAS-adressen waarbij nestjongen en oudervogels geringd werden.

Er zijn op de broedlocaties 297 nestjongen van boerenzwaluwen geringd. Van de 45 broedparen werden 80 oudervogels gevangen, dat is 88,8% van deze broedvogels.

Aantal op de RAS-erven geringde boerenzwaluwen.

Regio:	aantal RAS broedparen	Gevangen vogels	aantal ad. ongeringd	aantal ad. met ring
N.-Veluwe	45	80=88,8%	43	37=46,2%

Op de slaappleats te Elburg zijn 1458 boerenzwaluwen gevangen en geringd. Het waren 1313 jonge (1^e jaars) vogels en 145 volwassen (adulte) vogels. Er werden 14 vogels gevangen die al een ring droegen. De aantallen zijn weer lager dan in 2017. Niet alleen waren er minder boerenzwaluwen aanwezig (naar Zwartemeer?) maar door het diepe water kon er net als in 2017 slechts 1 net van 12 meter geplaatst worden. Dit beperkte de vangsten aanzienlijk.

Overzicht van geringde boerenzwaluwen op de slaappleats bij Elburg in 2018.

slaappleats:	overj onger	1 ^e j. onger	totaal	hervang sten
Elburg	145	1313	1458	14

Geringde aantallen boerenzwaluwen op de slaappleats bij Elburg vanaf 1998.

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
3277	7147	5927	6474	10210	9665	7839	4590	5427	7701	
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
5847	5047	5759	3211	2692	2233	4488	2969	2862	1647	1458

- **Overig ringwerk.**

Buiten de vaste boerenzwaluw- en CES projecten is er op diverse andere locaties geringd: nestkasten op landgoed Oldhorst te Oldebroek en terrein Op de Bergen (De Zoom) te Doornspijk. Buiten de CES-data werd er in Elburg in het riet gevangen en werden weer diverse uilen en een zestal ooievaars geringd.

Als invalringer kreeg ik het verzoek van de uilenwerkgroep Zwolle om te ringen in 's Heerenbroek en Mastenbroek. Dit omdat hun vaste ringer Jan van Dijk plotseling was overleden. In totaal heb ik 42 nestjongen van kerkuilen en 23 nestjongen van torenvalken geringd.

Van de ooievaar heb ik 2 nesten met elk 3 jongen geringd. Het ringen van de jongen op het nest bij de Museumboerderij in Oldebroek leverde mooie publiciteit op in Huis-aan-Huis en de lokale omroep Loko.

Dit jaar heb ik vaker gevangen in de tuin achter de boerderij. Dat leverde flink wat zwartkoppen op (408) en andere leuke vangsten, zoals een bladkoning en een heggemus met Deense ring.

De totale jaarvangst van geringde vogels in 2018 was **4364**.

- **Nestkasten.**

De 70 nestkasten op landgoed Oldhorst te Oldebroek en de 40 nestkasten op De Zoom in Doornspijk werden dit seizoen 4 keer gecontroleerd. Nestjongen van bonte vliegenvangers, boomklevers en enkele mezensoorten werden geringd. De geplaatste markerkorfjes functioneren goed en meer nestjongen zijn uitgevlogen.

- **Ringatlas / Vogeltrekatlas.**

Inmiddels is de digitale Vogeltrekatlas online. Wie inlogt op www.vogeltrekatlas.nl komt in een menu waarin alle Nederlandse vogels ingetoetst of aangeklikt kunnen worden. Alle terugmeldingen worden dan zichtbaar en men kan andere gegevens oproepen. Er is een korte tekst bij waarvan Bennie er inmiddels 7 heeft geschreven. De Vogeltrekatlas in boekvorm heeft tot nu toe geen prioriteit.

- **Broedvogelatlas.**

Op de Sovondag eind november 2018 is de nieuwe Broedvogelatlas gepresenteerd. Bennie en Benno hebben meegewerkt aan de inventarisaties en Bennie schreef de tekst van de Boerenzwaluw. Stichting Hirundo heeft de soort *boerenzwaluw* gesponsord met een bijdrage en ontving daarvoor een exemplaar van dit prachtige boek.

- In 2018 is er slechts 8 keer een **lezing** gegeven. Dit vanwege de afwezigheid gedurende de Afrikareizen van Bennie.
- In december is een **artikel** voor Limosa geschreven en afgerond met als titel: "Het opvetten van Boerenzwaluwen voorafgaand aan de najaarstrek in Nederland." In de loop van 2019 zal dit gepubliceerd worden.
- **Medewerking gifproject.**
In 2018 heeft onderzoekster Anne Kwak haar onderzoek om persoonlijke reden overgedragen aan Nick Hofland. Ik heb op zijn verzoek nog wat aanvullende gegevens gezonden.
- **Medewerking Zoönosenproject Vogeltrekstation.**
Er zijn in 2018 geen bloedmonsters genomen van vogels. In 2019 zal dit weer opgepikt worden.

Werk in het buitenland.

- Er is een **artikel** gemaakt over plaatstrouw van boerenwaluwen aan hun slaappleats in Zambia. Dit ligt echter nog steeds in de la. Wellicht wordt het in 2019 afgerond. Afhankelijkheid van andere schrijvers is hiervan de oorzaak.
- In 2018 zijn er 2 **Afrikareizen** gemaakt. Van 10 januari t/m 17 april is een rondreis gemaakt door Zambia, Botswana en Namibië. In april is ook weer de Mafundzalo Ranch in Kabwe bezocht, waar nog verrassend veel boerenwaluwen aanwezig waren. Bovendien werd de ring van een Poolse ooievaar afgelezen die daar foerageerde. Van 19 oktober t/m 26 november zijn diverse natuurgebieden in Zambia bezocht. Dit alles met het doel veel foto's te maken voor gebruik in lezingen en voor inkomsten via het fotobureau Buiten-Beeld.
- **Fotografie.**
Nieuwe foto's zijn opgestuurd naar fotobureau Buiten-Beeld. Inmiddels zijn er een aantal gebruikt. Via de link op www.boerenwaluw.nl onder **Foto & Video** kunnen deze bekeken worden.
- **Toekomstplannen.**
Voor 2019 zijn er geen reisplannen richting Afrika gepland.

Bennie van den Brink.